



Läroplanen för förberedande undervisning i Borgå

Svenskspråkiga utbildningstjänsterna
I kraft fr.o.m. 1.8.2026

Innehåll

1	Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen	3
2	Läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen	5
3	Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll	6
	3.1 Allmänna mål och samarbete med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen	6
	3.2 Mål och centralt innehåll för språkundervisningen.....	8
	3.3 Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen	9
4	Verksamhetskulturen	11
	4.1 Lärmiljöer och arbetssätt	12
	4.2 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden	13
5	Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven	14
6	Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång	15
	6.1 Differentiering av undervisningen	15
	6.2 Samarbetet mellan hem och skola	16
	6.3 Elevvård	17
	6.4 Elevhandledning	18
	6.5 Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt	20
7	Elevbedömning.....	21
8	Intyg.....	22
9	Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen	23
10	Bilaga 1, Nivåskala för språkkunskaper.....	25

1 Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

I lagen om grundläggande utbildning föreskrivs om förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen och tillägsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen. Ovan nämnda undervisning ordnas för sådana elever med utländsk bakgrund som inte är födda i Finland. (Lag om grundläggande utbildning 5 §) I detta dokument används benämningen elev för barn som deltar i förberedande undervisning i förskoleundervisningen.

Den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen som ordnas för invandrare, har som mål att ge eleven tillräckliga kunskaper i svenska eller finska och övriga färdigheter som behövs för att inleda förskoleundervisning eller den grundläggande utbildningen samt att främja elevens harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället. Målet är också att stödja elevens kunskaper i sitt eget modersmål och kännedom om sin egen kulturella bakgrund. Målen för undervisningen bestäms närmare i elevens individuella studieprogram inom ramen för den förberedande undervisningen. Målen ställs upp utgående från elevens kunskaper i svenska finska, ålder, förutsättningar för lärande och elevens möjliga tidigare deltagande i småbarnspedagogik och/eller förskoleundervisning eller erfarenhet av skolgång.

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ges 6–10-åringar under minst 900 timmar och äldre elever under minst 1000 timmar. Den som deltar i undervisningen har rätt att flytta över till den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisning redan innan ovan nämnda timantal har uppnåtts, om hen klarar av att följa med den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen. Om man bedömer att eleven behöver ett särskilt starkt stöd för färdigheterna i undervisningsspråket efter att minimiantalet timmar för den förberedande undervisningen uppnåtts, kan eleven hänvisas till tillägsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen (Lag om grundläggande utbildning 5 §).

Den som deltar i undervisningen har enligt lagen om grundläggande utbildning (20 a §, 30 §) rätt att under arbetsdagarna få undervisning enligt läroplanen, elevhandledning och tillräckligt stöd för lärande och skolgång genast när behov uppstår.

Utbildningsanordnaren beslutar om undervisningsgrupperna i den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Förberedande undervisning kan också ordnas för en enda elev. Undervisningsgrupperna bildas enligt elevernas ålder och förutsättningar så att gruppindelningen främjar elevernas sunda växande och utveckling och säkerställer uppnåendet av målen enligt läroplanen och de mål som uppställs i elevernas individuella studieprogram. När man planerar och beslutar om undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska man i första hand ta hänsyn till barnets bästa. (Lag om grundläggande utbildning 3 a §) Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande som beskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (Lag om grundläggande utbildning 20 b §) är utgångspunkten även i den förberedande undervisningen.

Under den förberedande undervisningen integreras eleverna i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen, i svensk/finskspråkiga undervisningsgrupper som motsvarar elevens ålder och elevens eget studieprogram, på det sätt som fastslagits i studieprogrammet. Syftet är att främja integreringen i det finländska samhället, utveckla elevernas studiefärdigheter och kunskaper i svenska/finska samt mångsidig kompetens och förmåga att tillägna sig innehållet i de olika läroämnena.



Förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen ges i Borgå i minst 900 timmar åt 6–10-åringar och minst 1000 timmar åt äldre elever.

Den förberedande undervisningen för de yngsta eleverna är inkluderad i nybörjarundervisningen i grundskolorna i Borgå. När den förberedande undervisningen har avslutats fortsätter eleven i regel i samma klass i den grundläggande utbildningen. Vid behov kan eleven placeras i en lägre årskurs och områdesrektorn fattar då ett separat förvaltningsbeslut i frågan.

När det gäller äldre elever anordnas undervisningen inkluderat eller som gruppundervisning med integrering i den grundläggande utbildningen. De elever som studerar i en förberedande undervisningsgrupp övergår efter den förberedande undervisningen till undervisning i sin egen närskola som elever i den grundläggande utbildningen. Innan övergången till närskola sker är det viktigt att säkerställa informationsöverföringen. Det är även viktigt att eleven får bekanta sig med den nya skolmiljön och gradvis integreras i den nya skolan i den mån det är möjligt. Om möjligt schemaläggs övergången till början av en termin eller efter ett lov.

Gruppindelning

Eleverna indelas i ändamålsenliga grupper enligt deras ålder och förutsättningar. Gruppindelningen skall stöda elevens sunda tillväxt och utveckling samt möjliggöra att målen enligt läroplanen och elevens studieprogram uppnås.

Tjänsterna för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning i Borgå har fastställt gruppstorleken för den förberedande undervisningen till högst 10 elever. Områdesrektorn ansvarar för koordineringen av undervisningsgrupperna och ger förslag på placering av nya elever i grupperna.

Fastställande av undervisningsspråk

I den förberedande undervisningen är undervisningsspråket svenska eller finska beroende på om eleven kommer att fortsätta i den svensk- eller finskspråkiga grundläggande utbildningen. Detta avgör också om eleven deltar i förberedande undervisning som ordnas av tjänsterna för den svensk- eller finskspråkiga grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen.

Elevens vårdnadshavare väljer undervisningsspråket. För att kunna fatta detta val ska vårdnadshavaren få tillräckligt med objektiv information om språkförhållandena i Finland, så att hen kan bedöma valets betydelse för elevens skolgång, integration och fortsatta studier. När man stöder valet av elevens undervisningsspråk bör familjens situation och framtidsplaner beaktas.

I den förberedande undervisningen bekantar sig eleven även med tvåspråkigheten i Borgåregionen samt med den svensk- och finskspråkiga kulturen, oberoende av om hen studerar inom de svensk- eller finskspråkiga tjänsterna för grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen.

Förberedande undervisning ordnas enligt den lokala timfördelningen för den grundläggande utbildningen. Läsordningen kan antingen vara individuell för varje elev eller gemensam för gruppen.

2 Läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

Utbildningsanordnaren ska godkänna en läroplan för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Utgångspunkt för uppgörandet av läroplanen är lagen och förordningen om grundläggande utbildning, de allmänna och för den förberedande undervisningen föreskrivna riksomfattande mål som fastställts i statsrådets förordning (422/2012), föreliggande grunder för läroplanen för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen 2015 samt i tillämpliga delar Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014.

Läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ska beskriva:

- verksamhetskulturen och principerna för den
- undervisningens mål och centrala innehåll
- principerna för uppgörandet av ett eget studieprogram för eleven
- utbildningsanordnarens elevvårdsplan
- handledningsverksamheten som stöd för lärandet
- stöd för lärande och skolgång
- en plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt
- integrering i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen och samarbetet med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen under den förberedande undervisningen och när eleven övergår till förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen
- samarbetet mellan hem och förskola/skola
- samarbetet med övriga instanser
- elevbedömning och intyg.

Enligt lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) ansvarar utbildningsanordnaren för att det årligen utarbetas en jämställdhetsplan för varje läroanstalt i samarbete med personalen och eleverna eller de studerande. I stället för en årlig genomgång kan planen utarbetas för högst

två eller tre år i sänder. Jämställdhetsplanen kan inkluderas i läroplanen eller i någon annan av läroanstaltens planer.

Enligt diskrimineringslagen (1325/2014) ska utbildningsanordnaren se till att varje läroanstalt har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling. Likabehandlingsplanen kan ingå i läroplanen.



En skolspecifik jämställdhetsplan i enlighet med lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män samt en skolspecifik likabehandlingsplan i enlighet med diskrimineringslagen utarbetas som en del av läsårsplanen, och dessa gäller även den förberedande undervisningen för den grundläggande utbildningen.

Borgå stad har fattat beslut om att planen för likabehandling och jämställdhet uppdateras vartannat år.

3 Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll

3.1 Allmänna mål och samarbete med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen har som mål att främja elevens kunskaper i svenska/finnska, hans harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället samt att ge nödvändiga förutsättningar för att flytta över till den grundläggande utbildningen.

I den förberedande undervisningen utvecklas elevens mångsidiga kompetens och eleven ges undervisning i läroämnena i den grundläggande utbildningen och i mån av möjlighet i elevens eget modersmål på ett sätt som anges närmare i elevens studieprogram. Undervisningen är språkmedveten. I utvecklandet av mångsidig kompetens och i undervisningen av de olika läroämnena följs i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. För elever i förskoleålder fokuserar man i den förberedande undervisningen på innehållen och lärområdena i grunderna för förskoleundervisningens läroplan.

Då man definierar mål, väljer innehåll och planerar undervisningsarrangemang ska man beakta elevernas ålder, studiefärdigheter och bakgrund. Undervisningen ska differentieras enligt elevernas ålders- och utvecklingsstadium. Elevernas språkliga färdigheter och kulturella bakgrund ska beaktas och varje elevs språkliga och kulturella identitet ska stödjas på ett mångsidigt sätt. Då

eleven i undervisningen får stöd på sitt eget modersmål främjas tillägnandet av innehållet i undervisningen i de olika läroämnena. Den förberedande undervisningen ska främja jämlikhet och jämställdhet mellan könen.

Om en elev har svaga läs- och/eller skrivfärdigheter, ska målen i elevens individuella studieprogram ställas upp så att undervisningen i läsning och skrivning är lämplig för elevens kunskaps- och åldersnivå. Om eleven har möjlighet att delta i undervisning i elevens eget modersmål som kompletterar den grundläggande utbildningen, kan också denna undervisning främja till exempel elevens läs- och skrivfärdigheter.

Tillräckligt med tid ska reserveras för att eleven ska tillägna sig och befästa sina läs- och skrivfärdigheter. I elevens studieprogram ska man fästa särskild vikt vid att eleven får tillräckligt stöd i rätt tid vid övergången till den grundläggande utbildningen. Vid behov kan eleven ha möjlighet att fortsätta inom den förberedande undervisningen, om utbildningsanordnaren erbjuder denna möjlighet. Då den förberedande undervisningen avslutats övergår eleven till den grundläggande utbildningen där eleven enligt behov även kan studera i tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen och/eller framskrida i studierna enligt målhelheter.

Samarbetet med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen under den förberedande undervisningen är särskilt viktigt då det gäller integreringen i undervisningen i de olika läroämnena eller lärområdena samt i att stärka elevernas delaktighet. Särskilt i förberedande undervisning som ordnas i grupp ska man fästa uppmärksamhet vid att eleverna blir en del av skolgemenskapen.



Undervisningspersonalens samarbete under läsåret

Syftet med undervisningspersonalens inbördes samarbete är att lära känna målen och praxis under de olika skedena av lärtigen, samt att förstå varifrån barnet kommer och vart barnet är på väg. Genom samarbete bygger man även upp en lärande gemenskap och utvecklar verksamhetskulturen.

Genom samarbetet mellan förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningens första år strävar man efter att utveckla en gemensam verksamhetskultur och att göra övergångsfasen smidigare för barnet. Samarbetar sker planmässigt under läsåret, vilket gör att skolmiljön blir bekant för barnen redan under förskoleåret. Om närskolan där barnet går i förskola är en annan än barnets kommande skola, får barnet under våren även bekanta sig med sin egen blivande skola.

Vid övergången till den grundläggande utbildningen bör man se till att information om barnets framsteg och färdigheter överförs till skolan. På våren ordnar förskolepersonalen och den kommande skolan ett möte där information som är nödvändig för barnets undervisning överförs till skolan. Praxis för informationsöverföring mellan småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt morgon- och eftermiddagsverksamheten beskrivs närmare i Borgå stads läroplan för förskoleundervisningen och i läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Anordnande av förberedande undervisning inom den grundläggande utbildningen

Förberedande undervisning ordnas inkluderat eller som gruppundervisning. Under den förberedande undervisningen i grupp strävar man efter att integrera eleven i grupper i den grundläggande utbildningen. Integreringen kan påbörjas omedelbart när eleven inleder den förberedande undervisningen.

Integreringen planeras individuellt för varje elev och genomförs i enlighet med elevens studieprogram. Målet med integreringen är att främja inläringen det svenska språket och anpassningen till det finländska skolsystemet. Syftet med integreringen är också att underlätta övergången till den egna närskolan eller till andra fortsatta studier. Integreringen planeras i samarbete mellan läraren i den förberedande undervisningen, skolans övriga lärare och rektorn.

Integreringen sker i mån av möjlighet i elevens kommande klass inom den grundläggande utbildningen. Om detta inte är möjligt, strävar man efter att genomföra integreringen i undervisningsgrupper som motsvarar elevens egen åldersnivå

Mängden integrering varierar från elev till elev. Det är möjligt att genomföra integreringen i perioder eller under hela dagar, förutsatt att det passar in i schemat. Målsättningen är dock att varje elev ska vara integrerad åtminstone i något läroämne.

3.2 Mål och centralt innehåll för språkundervisningen

Svenska/finska som andraspråk och litteratur

I den förberedande undervisningen är huvudvikten lagd på studier i svenska/finska som andraspråk och litteratur, där målet är grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling (Nivåskala för växande språkkunskap, svenska/finska som andraspråk och litteratur).

Utgångspunkten för undervisningen i lärokursen svenska/finska som andraspråk och litteratur är att utnyttja sådana textgenrer och språksituationer som är relevanta för eleven i skolan och vardagen. Med hjälp av dem kan eleven undersöka språkets former, betydelser och användning. Med stöd av lärare och andra elever förbereder, övar och skapar eleven modeller för olika kommunikationssituationer. Undervisningen följer i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för svenska/finska som andraspråk och litteratur i den grundläggande utbildningen. Studierna i svenska/finska som andraspråk och litteratur utgör grunden för alla övriga studier.

Elevens deltagande i småbarnspedagogik och/eller förskoleundervisning och erfarenhet av skolgång samt eventuella tidigare kunskaper i svenska/finska ska beaktas i undervisningen. I elevens individuella studieprogram definieras målen och innehållet för undervisningen i svenska/ finska enligt elevens kunskaps- och åldersnivå.

Att stöda elevens eget modersmål

Syftet med stöd i elevens eget modersmål är att stärka och främja elevens kunskaper i sitt modersmål, kunskapen om den egna kulturella bakgrunden och utvecklingen av den kulturella identiteten. Goda kunskaper i det egna modersmålet skapar också förutsättningar för att lära sig svenska/finska. Om eleven har möjlighet att delta i undervisning i elevens eget modersmål som kompletterar den grundläggande utbildningen, så ska beskrivningarna av mål, innehåll och bedömning av elevens lärande iakttas i enlighet med bilagan till grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Elevens kunskaper i modersmålet stöds och bevaras även på olika sätt i samarbete med familjen och andra aktörer.

Övriga språk

I den förberedande undervisningen följs grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i tillämpliga delar. Elevens studier i främmande språk ordnas enligt kommunens språkprogram. De språkliga färdigheterna avgör i vilken mån studier i främmande språk kan ingå i elevens eget studieprogram under den förberedande undervisningen.



Inom den förberedande undervisningen för den grundläggande utbildningen används språkmedvetna arbetssätt. Tid avsätts för att lära sig begrepp och utöka ordförrådet. Språket övas i olika vardagliga interaktionssituationer, till en början enligt lärarens modell och senare självständigt. Vid integrering av elever i förberedande undervisning och vid övergången till den grundläggande utbildningen bör särskild uppmärksamhet fästas vid språkmedveten pedagogik, vilket gynnar alla elever. Språkmedveten pedagogik berör all undervisning. Språkmedvetna arbetssätt behövs för att stärka kunskapsstrukturer, lära sig begrepp, utöka ordförrådet, särskilja textgenrer och språkbruk i olika situationer och även för att läsa, förstå, tolka och värdera texter samt producera egna texter. Undervisning i elevens eget modersmål ordnas i flera olika språk. Undervisningen kan ordnas i en annan skola än den där eleven studerar. I undervisningen iaktas i tillämpliga delar läroplanen för undervisning i elevens eget modersmål.

Undervisningen i elevens eget modersmål räknas som en del av timantalet för den förberedande undervisningen, förutsatt att den ingår i elevens eget studieprogram.

I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ingår målen för undervisningen i främmande språk. I den förberedande undervisningen för den grundläggande utbildningen iaktas dessa läroplansgrunder i tillämpliga delar.

Elevens språkliga färdigheter och förutsättningar avgör i vilken utsträckning studier i främmande språk kan inkluderas i elevens eget studieprogram under den förberedande undervisningen. Studier i främmande språk ordnas enligt språkprogrammet för den svenskspråkiga grundläggande utbildningen i Borgå. I synnerhet i årskurserna 1–6 är det bra att erbjuda eleverna möjlighet att studera A1-språket för att underlätta integreringen i den grundläggande undervisningen. Eleverna uppmuntras att studera det andra inhemska språket. Utifrån elevernas förutsättningar eller befintliga språkkunskaper kan de i årskurserna 8 och 9 ha möjligheter att studera valfria språk

3.3 Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen

Utgångspunkten för undervisningen i övriga läroämnen är elevens möjliga tidigare studier och innehållet i den årskurs i den grundläggande utbildningen som eleven kommer att studera. Under den förberedande undervisningen följer målen och innehållet för de övriga läroämnena i tillämpliga delar målen och innehållet i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Vid planeringen av innehållet ska man granska texter som är karakteristiska för läroämnet i fråga, hitta särdrag i texterna och situationer när de används samt stärka det läroämnesspecifika ordförrådet. I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska läroämnena och innehållet väljas så att eleven efter den förberedande undervisningen kan studera i en grupp i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen som anvisas eleven. Utgångspunkt för planeringen av studierna är målen för förskoleundervisningen eller beskrivningen av undervisningens

uppgifter och av övergångarna i de aktuella årskurserna och mellan de olika årskurserna i den grundläggande utbildningen och de läroämnen som studeras enligt årskurs. I undervisningen av textfärdigheterna inom de olika kunskapsområdena är det ändamålsenligt att samarbeta med den grundläggande utbildningen.

I den förberedande undervisningen fäster man särskild vikt vid att stärka de matematiska färdigheterna, så att eleven efter den förberedande undervisningen har en tillräcklig grund för att studera matematik i den grundläggande utbildningen. Det centrala är att stödja elevens antalsuppfattning, förståelse av matematiska samband, räknefärdigheter och aritmetiska färdigheter.

Elevens modersmål eller annat tidigare undervisningsspråk kan användas som stöd i undervisningen av innehållen inom de olika kunskapsområdena. Undervisning och stöd på det egna modersmålet främjar elevens studier och integrering. Den tilläggs kunskap som man får om elevens kunskapsnivå med hjälp av undervisningen och stödet på det egna språket är till hjälp då man ställer upp mål för de övriga läroämnena. På det sättet kan eleven gå framåt i studierna även om kunskaperna i svenska/finska utvecklas långsammare än de övriga färdigheterna. Undervisning och stöd på det egna språket ges enligt elevens behov i den mån det är möjligt.

I undervisningen kan man också utnyttja elevens kunskaper om det egna språk- och kulturområdets natur, levnadssätt, historia och samhälle, språk och kulturer då innehållen inom de olika kunskapsområdena studeras.



I den förberedande undervisningen betonas inläringen av läs- och skrivfärdigheter. Undervisningen ordnas med hänsyn till elevens ålder. Övrig förberedande undervisning planeras så att den stöder tillägnandet av läs- och skrivfärdigheter. Undervisning i elevens eget modersmål stöder även utvecklingen av läs- och skrivfärdigheterna. Vid behov får eleven också annat stöd för lärande och skolgång.

När eleven övergår till den grundläggande utbildningen, ska man se till att stödåtgärderna är tillräckliga. Vid behov kan eleven fortsätta i förberedande undervisning eller övergå till studier enligt målhelheter eller få annat för eleven lämpligt stöd.

Mål och centralt innehåll i realämnena

Utgångspunkten för undervisningen i de läroämnen som inkluderas i elevens studieprogram är elevens tidigare studier samt kunskaper och färdigheter som kan vara kopplade till elevens egen kulturbakgrund eller tidigare livsmiljö. Ämnen som undervisas och innehåll i ämnena väljs så att det är möjligt för eleven att fortsätta sina studier inom den grundläggande utbildningen. Vid valet av innehåll följs grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen till tillämpliga delar. Under den förberedande undervisningen ligger fokus särskilt på de centrala orden, begreppen och arbetsätten för varje ämne. Eleven bekantar sig med texter och textgenrer som är typiska för olika läroämnen och handleds i att tolka och producera texter.

Om eleven har tillräckliga språkliga färdigheter i svenska, kan eleven studera läroämnena integrerat i en undervisningsgrupp inom den grundläggande utbildningen. Eleven studerar då i första hand enligt målen för den förberedande undervisningen. Elevens studieprogram kan också innehålla lärokurser för den grundläggande utbildningen och dessa studier kan sedan räknas till godo när eleven övergår till den grundläggande utbildningen.

Undervisning och stöd på elevens eget modersmål främjar inläringen av övriga läroämnen, trots att elevens kunskaper i svenska ännu är otillräckliga. I den förberedande undervisningen ordnas därför stöd på det egna modersmålet i den mån det är möjligt.

Undervisning som stöds av elevens eget modersmål främjar tillägnet av innehållet i andra läroämnen, även om det ännu finns brister i kunskaperna i svenska. Av denna anledning strävan man efter att i mån av möjlighet ordnas stöd på elevens eget modersmål i samband med den förberedande undervisningen.

Mål och centralt innehåll i konst- och färdighetsämnena

Under den förberedande undervisningen deltar eleven i studierna i samma konst- och färdighetsämnen som eleverna på samma åldersnivå inom den grundläggande utbildningen. Målet med undervisningen är att eleven bekantar sig med de centrala arbetssätten, metoderna och begreppen i de aktuella ämnena och samtidigt få färdigheter att studera dessa ämnen inom den grundläggande utbildningen.

Mål och innehåll väljs så att tillämpliga delar av läroplanen för den grundläggande utbildningen följs. Studier i konst- och färdighetsämnena utgör en viktig motvikt till den krävande språkinläringen och ger eleven möjlighet att använda sina färdigheter, sin begåvning och sin kreativitet.

Integrering i grupper inom den grundläggande utbildningen rekommenderas särskilt i konst- och färdighetsämnena. När eleven är integrerad i den grundläggande utbildningen studerar eleven dock i första hand i enlighet med målen för den förberedande undervisningen. I elevens eget studieprogram kan även studier enligt lärokursen för den grundläggande utbildningen ingå och dessa räknas till godo när eleven övergår till den grundläggande utbildningen.

4 Verksamhetskulturen

En skolas verksamhetskultur är dess historiskt och kulturellt formade sätt att arbeta. Eftersom eleverna i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen har olika kulturell bakgrund och kommer från olika skolkulturer, är det viktigt att skapa och utveckla en gemensam verksamhetskultur. Verksamhetskulturen ska bygga på principen om en lärande organisation. Den ska stödja samtliga medlemmars välbefinnande och lärande. Verksamhetskulturen ska kontinuerligt utvecklas som en del av hela skolans verksamhetskultur. Vid definition av verksamhetskulturen i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan man även utgå från Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningar för lärande är också en central del av verksamhetskulturen i den förberedande undervisningen.

4.1 Lärmiljöer och arbetssätt

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska man utnyttja lärmiljöer som ger möjlighet till upplevelser och aktiviteter samt använda mångsidiga pedagogiska metoder och arbetssätt. Mångsidiga lärmiljöer erbjuder eleverna meningsfulla och varierande möjligheter att använda språket i olika kommunikationssituationer. Olika situationer utvecklar elevens förmåga att fungera både som enskild individ och som medlem i gruppen och ger färdigheter för livslångt lärande. Olika lärmiljöer ger också eleven möjlighet att lära känna den finländska kulturen och främjar integreringen i närsamhället och i vidare bemärkelse i det finländska samhället.

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är en del av den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen och verksamhetskulturen i skolan eller förskoleenheten, men påverkar också utvecklandet av skolans övriga verksamhetskultur och förfaringssätt. Under den förberedande undervisningen lär sig eleverna mångsidiga, aktiverande och differentierade arbetssätt i den grundläggande utbildningen. Målet är att eleverna småningom också själva kan ställa upp egna mål för sitt lärande och utvecklar sin förmåga att lära sig. Därför är det viktigt att arbetssätten är mångsidiga, stimulerande och differentierade.

Under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska eleverna också steg för steg lära sig att arbeta självständigt och i grupp samt utveckla sin digitala kompetens och sin förmåga att söka information. Lärandet är bundet till elevens tidigare kunskaper och lärstrategier och är således individuellt.

Eftersom olika läroämnena och deras sätt att använda språket är centrala i den förberedande undervisningen, förutsätter undervisningen i alla läroämnena språkmedvetna arbetssätt. Det är viktigt att kunna läsa, förstå, tolka och producera olika texter. Språkmedvetna arbetssätt förutsätter samarbete mellan lärarna och en delad förståelse om språkets betydelse för lärandet.



I den förberedande undervisningen är studierna och lärandet kopplade till elevens utgångspunkter. Eleven får stöd att utveckla sina studiefärdigheter. Hen vägleds i självständigt arbete och informationssökning samt ges färdigheter i arbetssätt som behövs i den grundläggande utbildningen, såsom par- och teamarbete. Användningen av informations- och kommunikationsteknik utgör en väsentlig del av studierna.

Studierna och arbetssätten i den förberedande undervisningen är upplevelsebaserade och aktiverande. Olika lärmiljöer berikar studierna och de utnyttjas inom ramen för de givna resurserna. Med hjälp av dessa främjas elevens integration och bekantskap med närmiljön och den finländska kulturen.

4.2 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden

Helhetsskapande undervisning är en viktig del av verksamhetskulturen i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Målet med undervisningen är att hjälpa eleverna att kombinera kunskaper och färdigheter i svenska/finska med kunskaper och färdigheter i olika läroämnen eller lärområdena i förskoleundervisningen samt att i samverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter. Arbetsperioder då eleverna studerar helheter och kombinerar och undersöker olika vetenskapsgrenar ger dem möjlighet att tillämpa sina kunskaper och får dem att känna sig delaktiga i att bygga upp gemensam kunskap. Detta stärker elevernas förmåga att förstå vilken betydelse det som de lär sig i skolan har för det egna livet och den egna gruppen och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten. Samtidigt får eleverna redskap för att vidga och strukturera sin världsbild.

Helhetsskapande undervisning förutsätter ett pedagogiskt grepp, som gäller både undervisningens innehåll och arbetsmetoder, där man inom undervisningen i varje läroämne och i synnerhet över läroämnegränserna studerar olika teman eller företeelser i den verkliga världen som helheter. Omfattningen och sättet på vilket man genomför helhetsskapande undervisning kan variera beroende på elevernas behov och målen för undervisningen.

Mångvetenskapliga lärområden som omfattar det svenska/finska språket samt andra läroämnen främjar utvecklingen av elevens mångsidiga kompetens i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Innehållet i lärområdena ska planeras lokalt så att det återspeglar principerna för verksamhetskulturen i den förberedande undervisningen.

De mångvetenskapliga lärområdena ska planeras och genomföras utgående från de lokala resurserna och möjligheterna. Lärområdena erbjuder ett bra tillfälle för samarbete mellan skolan och det övriga samhället. Lärarnas och elevernas motivation ökar när de ämnen som behandlas har lokal anknytning, är aktuella och har samhällsrelaterad betydelse. Innehållet i lärområdena ska väljas enligt principerna för verksamhetskulturen och så att det intresserar eleverna och lämpar sig för samarbete mellan läroämnen och lärare. I studierna utnyttjas infallsvinklar, begrepp och metoder som utvecklar kunskaperna i svenska/finska och som är kännetecknande för de olika läroämnena.

Till läroplanen kan man bifoga planer för samarbete med utomstående aktörer, som stödjer genomförandet av de mångvetenskapliga lärområdena.



I den förberedande undervisningen förenas studierna i det svenska språket på ett naturligt sätt med studierna i andra läroämnen. Språkmedvetna metoder används i undervisningen i alla läroämnen. Innehåll i andra läroämnen studeras i tillämpliga delar, vilket stöder studier av mångvetenskapliga lärområden och möjliggör integrering över ämnesgränserna. De ämnesshelheter som studeras granskas ur perspektiv som är betydelsefulla för elevens liv, vilket ger eleven stoff för att strukturera, granska och vidga sin egen världsbild.

Eleverna är delaktiga i planeringen av mångvetenskapliga lärområden. De planeras så att de stöder såväl tillägnandet av det svenska språket som lärandet i andra läroämnen, samt främjar elevens integration. Eleverna i den förberedande undervisningen har möjlighet att studera samma mångvetenskapliga lärområden som skolans övriga elever studerar, eller så kan kan egna lärområden planeras för dem. Lärarna i förberedande undervisning fattar gemensamma beslut om hur

mångvetenskapliga lärområden genomförs under läsåret. I genomförandet utnyttjas möjligheter som den lokala kulturen, naturen, miljön och näringslivet erbjuder. Man strävar till ett mångsidigt samarbete med aktörer utanför skolan. Det praktiska genomförandet dokumenteras i skolans läsårsplan.

5 Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven

Eftersom språkkunskaperna och de övriga färdigheterna varierar bland eleverna i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen, finns det ingen fastställd timfördelning eller lärokurs för den förberedande undervisningen, utan ett eget studieprogram görs upp för varje elev. I elevens eget studieprogram antecknas:

- elevens utgångsnivå, såsom t.ex. skolgångshistoria, språkkunskaper och styrkor
- de individuella målen för elevens lärande, som granskas med jämna mellanrum
- vilka läroämnen eller lärområden som studeras, timantalen och undervisningens innehåll
- elevens studier i undervisningsgruppen i den förberedande undervisningen och integrering i den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen
- handledningen av eleven och eventuella stödåtgärder.

Om eleven är en minderårig elev som kommit till landet utan vårdnadshavare, eller om det är fråga om ett annat barn eller annan ung person med invandrarbakgrund som man utarbetar en integrationsplan för enligt lagen om främjande av integration (681/2023), kan studieprogrammet som utarbetas för eleven vara en del av integrationsplanen.

 Särskild uppmärksamhet fästs vid de ämnesspecifika målen. I den förberedande undervisning studerar eleven vanligtvis den grundläggande utbildningens lärokurs i tillämpliga delar, men eleven kan ha förutsättningar att studera något ämne enligt målen för grundläggande utbildningens lärokurs. Studier enligt den grundläggande utbildningens lärokurs antecknas alltid i elevens studieprogram.

Studieprogrammet görs upp elektroniskt på en blankett i Wilma. Blanketten för studieprogrammet öppnas för eleven när hen har inlett den förberedande undervisningen. Studieprogrammet kompletteras och granskas regelbundet, exempelvis i samband med samtal om lärande, vid terminens eller periodens slut och alltid vid behov. Uppgifterna överförs när eleven övergår till den grundläggande utbildningen.

6 Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska utveckla förmåga att identifiera värden och principer för ett gott liv som förenar olika kulturer. Studierna ska stärka elevernas förmåga att ta del av ett samhälle som präglas av kulturell mångfald och att agera i mångkulturella miljöer. Undervisningen ska uppmuntra samverkan mellan olika kulturgrupper och med den finländska befolkningen. Goda etniska relationer ska främjas i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Ingen form av diskriminering, rasism, våld eller mobbning ska accepteras.

Utgångspunkten för undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är de systematiskt planerade undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande. Dessa beskrivs i kapitel 7 i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och i kapitel 5 i grunderna för förskoleundervisningens läroplan. I undervisningen ska man som helhet värna om elevens välbefinnande och därtill relaterade frågor, såsom samarbete mellan hem och skola, tillräcklig elevvård och elevhandledning. För beskrivningen av detta kan grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i tillämpliga delar utnyttjas. Om det under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen framgår att en elev behöver stöd för lärande och skolgång, ska stödet ges på det sätt som bäst passar eleven.



I den förberedande undervisningen ser man till elevens helhetsmässiga välbefinnande och stöder elevens integration. Undervisningen förbereder eleven för samverkan med olika kulturer och etniska grupper. Särskilt stöder man eleven i att skapa kontakt med majoritetsbefolkningen. I den förberedande undervisningen främjas ömsesidiga och respektfulla relationer mellan eleverna och mellan elever och vuxna i skolan. Mobbning, våld, diskriminering eller rasism tolereras inte och man ingriper omedelbart och rättvist om dessa fenomen förekommer.

Stödet för elevens helhetsmässiga välbefinnande omfattar, utöver stöd för lärande och skolgång, även samarbete mellan hem och skola, elevvård och elevhandledning.

En elev i förberedande undervisning har rätt till stödåtgärder i enlighet med läroplanen.

6.1 Differentiering av undervisningen

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen skiljer sig eleverna från varandra beträffande språkkunskaper, inlärnings- och studiefärdigheter, intressen, motivation och förutsättningar för lärande. Den förberedande undervisningen ska om möjligt ordnas med beaktande av dessa skillnader mellan eleverna. Elever i olika åldrar eller med språkkunskaper på olika nivåer kan till exempel delas in i egna grupper. Elevernas olika förutsättningar för lärande kan dessutom beaktas genom differentiering av undervisningen.

Den förberedande undervisningen ska utvecklas målinriktat och långsiktigt som en sammanhängande helhet, där elevens språkkunskaper och övriga färdigheter kontinuerligt utvecklas. Eleverna

får också möjligheter att lära sig av varandra och att stödja och fungera som språkliga modeller för varandra.

Lärarens kommunikativa stöd är centralt och hjälper eleven att klara av även sådana uppgifter, som kanske vore omöjliga att klara av på egen hand. En fungerande undervisningssituation förutsätter planering som i sin tur förutsätter god elevkännedom. Det betyder att det är bra om läraren känner till bl.a. elevernas studievanor, attityder gentemot svenska/finnska språket samt deras uppfattning om hur viktigt och hur svårt det är att lära sig svenska/finnska samt elevernas utgångsnivå inom de olika delområdena av språkkunskap.

Utgående från denna bakgrundsinformation kan läraren vid behov differentiera undervisningen i olika läroämnen, bland annat med avseende på lärostoffets djup eller omfattning, metoder, arbetsätt eller material. I praktiken innebär differentiering först och främst val av innehåll och ändamålsenliga undervisningsarrangemang. Det är viktigt att varje elev får uppgifter av lämplig svårighetsgrad enligt sin färdighetsnivå. Det är också viktigt att ta reda på eventuella inlärningssvårigheter för att kunna identifiera behovet av stöd och ge stöd i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt. Till stöd för undervisning och lärande ska fysiska och digitala hjälpmedel erbjudas.



Elever i förberedande undervisning har rätt att få stöd för lärande och skolgång enligt samma principer som elever i den grundläggande utbildningen (se lokala läroplanen för grundläggande utbildning, kap 7).

Det är viktigt att behovet av stöd kartläggs tidigt och att stödåtgärderna inleds snabbt. Man strävar efter att kartlägga stödbehovet trots att elevens kunskaper i svenska fortfarande håller på att utvecklas. Vid kartläggningen av stödbehovet beaktas att framsteg i att lära sig ett andraspråk eller framsteg i läroämnen som studeras på ett andraspråk tidsmässigt sker mycket individuellt.

6.2 Samarbetet mellan hem och skola

Utbildningsanordnaren skapar förutsättningar för samarbetet mellan hem och skola eller förskola. Utgångspunkten för samarbetet är att parterna behandlas och respekteras lika och jämställt. Målet är att få till stånd en dialog som stödjer elevens växande och lärande.

I samarbetet mellan hem och skola beaktas familjernas språk- och kulturbakgrund. Användningen av tolkningstjänster behövs om det inte finns ett gemensamt språk för att förmedla information som är viktigt ur familjernas synvinkel. Vårdnadshavarna informeras om den finländska skolan och det finländska utbildningssystemet, läroplanen, elevbedömningen, undervisningsmetoderna och det individuella studieprogram som används i den förberedande undervisningen. Familjerna informeras om övergången till den grundläggande utbildningen och vid behov om elevens möjligheter till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen.



I samarbetet mellan hem och skola är det viktigt att beakta familjens språkliga och kulturella bakgrund samt att ha ett respektfullt förhållningssätt till föräldraskap i olika kulturer. Familjerna erbjuds tillräcklig information om skolvardagen, studierna i den förberedande undervisningen, elevens studieprogram, undervisningens innehåll, mål och bedömning, elevens framsteg, övergången till den

grundläggande utbildningen och fortsatta studiemöjligheter. Förutom föräldrasamtal och samtal om lärande är föräldrakvällar en viktig form av samarbete. Dessa kan vid behov ordnas skilt för vårdnadshavare med invandrarbakgrund. Familjerna uppmuntras att delta i skolans gemensamma evenemang och projekt samt i föräldraföreningarnas verksamhet.

Samarbete med andra aktörer i Borgå stad

Den förberedande undervisningen sker i tätt samarbete med andra aktörer. Borgå integrations-tjänster är ofta en samarbetspartner vid genomförandet av elevvården. Genomförandet av mångvetenskapliga lärområden kan ske i samarbete med till exempel Borgå musikinstitut, Borgå konstskola eller Borgå naturskola. Viktiga samarbetspartners för studierna och integrationen är även biblioteket, ungdomstjänsterna, församlingen samt olika föreningar och klubbar. För att främja elevernas helhetsmässiga välbefinnande strävar man efter att i mån av möjlighet hitta hobbyverksamhet för eleverna, och då är samarbete med olika idrotts- och hobbyföreningar viktigt.

6.3 Elevvård

I dessa grunder används begreppen elev, elevvård, utbildningsanordnare och skola eller förskoleenhet. Det som nedan föreskrivs om välfärdsområden gäller även Helsingfors stad. I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ska elevvården ordnas och genomföras enligt samma principer, och eleverna ska ha samma rättigheter som i elevvården i den grundläggande utbildningen. Enligt lagen om elev- och studerandevård ska utbildningsanordnaren utarbeta en elevvårdsplan. Föreskrifter om planen finns i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (föreskrift 4/011/2014).

I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har eleven rätt till sådan avgiftsfri elevvård som förutsätts för att eleven ska kunna delta i undervisningen. Skolgemenskapens och de enskilda elevernas hälsa, välbefinnande och trygghet ska beaktas i allt skolarbete.

Elevvården ska i första hand vara förebyggande, gemensamt arbete. Den gemensamma elevvården är en gemensam uppgift för alla yrkesverksamma inom förskole- eller skolgemenskapen. Eleverna har även rätt till elevvårdstjänster, som utgörs av skolhälsovård och kurators- och psykologtjänster. Elevvårdstjänsterna ska ordnas som närservice, som utbildningsanordnaren ska erbjuda ändamålsenliga lokaler för.

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska den gemensamma elevvården vara en del av den gemensamma verksamhetskulturen och det primära sättet att genomföra elevvård. Elevvårdsarbetet ska utgå från elevens bästa.

Elevvården ska genomföras som systematiskt samarbete mellan undervisningsväsendet och välfärdsområdet och eleverna och deras vårdnadshavare samt vid behov andra samarbetspartner, såsom den ansvariga instansen för familjens integrationsplan. Elevvårdsarbetet ska bygga på elevens och vårdnadshavarens delaktighet, konfidentialitet och respektfull kommunikation. För att säkerställa delaktigheten ska det finnas tillgång till sådana tolkningstjänster som behövs.

De berörda parterna ska systematiskt informeras om förfaringssätten och tjänsterna inom elevvården. Vårdnadshavarna ska också informeras om det finländska utbildningssystemets och den

finländska social- och hälsovårdens förfaringssätt och tillgänglighet. Det är viktigt att försäkra sig om att informationen är lätt att förstå.



I utbildningsanordnarens elevvårdsplan beskrivs hur elevvården ordnas i Borgå. Innehållet i elevvårdsplanen ersätter avsnitten om elevvård i läroplanen för den förberedande undervisningen.

6.4 Elevhandledning

I den lokala läroplanen beskrivs hur elevhandledningen ska genomföras i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Syftet med elevhandledningen är att utveckla elevens förutsättningar för lärande och stödja hans sociala utveckling samt att förebygga inlärningssvårigheter. Genom elevhandledningen stöds utvecklingen av studiefärdigheterna och de kunskaper och färdigheter som eleven behöver för livsplaneringen. Handledningen kan genomföras enligt de mål för handledningsverksamheten som beskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Vid planeringen av en övergång till den grundläggande utbildningen ska man försäkra sig om att information om elevens färdigheter och framsteg i den förberedande undervisningen går vidare till följande skola. Eleven och vårdnadshavaren ska i god tid ges möjlighet att bekanta sig med den kommande skolan. Vid elevhandledningen i den förberedande undervisningen ska man också fästa vikt vid att eleven har en uppfattning om sina möjligheter i de fortsatta studierna och i arbetslivet.



Introduktionssamtal

När eleven inleder studierna inom den förberedande undervisningen hålls ett introduktionssamtal. Vid mötet är det viktigt att skapa en förtroendefull relation med vårdnadshavaren. Mötet sammankallas av läraren för den förberedande undervisningen eller klasslärare i vars klass eleven genomför sin förberedande undervisning. I mötet deltar eleven, vårdnadshavarna, vid behov en tolk och i mån av möjlighet även skolgångshandledaren som arbetar i elevens klass.

Under samtalet fyller läraren i elevens basuppgifter på en blankett, vid behov med hjälp av en tolk. Läraren ber om kopior av elevens eventuella tidigare skolbetyg. Läraren lämnar en kopia av basuppgiftsblanketten till skolsekreteraren eller rektorn?

Innehållet i introduktionssamtalet:

- Huvudpunkterna i lagen om grundläggande utbildning och det finländska utbildningssystemet
- Läroplanen för den förberedande undervisningen för den grundläggande utbildningen
- Ordningsregler
- Presentation av skolan och den förberedande undervisningen
- Principerna för skolskjuts

- Praxis vid frånvaro
- Samarbetet mellan hem och skola (Wilma)
- Läsoordning och läxor
- Eventuella övriga ärenden

Övrig elevhandledning

I den förberedande undervisningen ingår mångsidig handledningsverksamhet som stöder elevens skolgång och vardagskompetens. Eleven vägleds i användningen av olika arbetsmetoder och ges färdigheter att arbeta både individuellt och i grupp. Handledningen stöder utvecklingen av elevens mångsidiga kompetens, såsom interaktionsfärdigheter, att lära sig att lära och kulturell förståelse. Dessutom erbjuds eleven information om det finländska utbildningssystemet och om olika möjligheter till fortsatta studier. Målet är att stöda eleven i övergången till den grundläggande utbildningen och senare till studier på andra stadiet.

Läraren i den förberedande undervisningen ansvarar i första hand för elevens handledning. I årskurs 7–9 deltar elevhandledaren vid behov i handledningen av grupperna inom den förberedande undervisningen. Elever i årskurs 7–9 inom den förberedande undervisningen har möjlighet till personlig handledning av en elevhandledare.

Handledning till fortsatta studier efter den förberedande undervisningen

Alla elever inom den förberedande undervisningen får individuell handledning till fortsatta studier utifrån elevens kompetens, språkkunskaper och livssituation. I Borgå studerar eleverna i huvudsak inom den grundläggande utbildningen fram till dess att de fyller 17 år. Efter detta är alternativa studiestigar tillgängliga:

- **Fortsatt grundläggande utbildning:** Om det anses ändamålsenligt kan eleven fortsätta inom den grundläggande utbildningen ända upp till 18 års ålder.
- **Grundläggande utbildning för vuxna:** Eleven kan övergå till den grundläggande utbildningen för vuxna från och med höstterminen det år hen fyller 17 år. I undantagsfall kan övergången ske redan vid 16 års ålder.
- **Utbildning som handleder för examensutbildning (HUX):** Om eleven har tillräckliga språkkunskaper kan hen söka till HUX-utbildning, som förbereder för studier på andra stadiet.
- **Delar av yrkesutbildning:** Eleven kan söka till att avlägga enskilda examensdelar inom en yrkesexamen, om hen har en lämplig tidigare utbildningsbakgrund och tillräckliga språkkunskaper.
- **Studier vid folkhögskolor:** Eleven kan söka till utbildningen *Folkhögskoleåret för läropliktiga* som folkhögskolor erbjuder. Utbildningen stöder förberedelserna för fortsatta studier.

Samarbete vid elevens övergång från förberedande undervisning till grundläggande utbildning

Läraren i den förberedande undervisningen planerar elevens övergång till den grundläggande utbildningen i samarbete med vårdnadshavarna, specialläraren samt andra lärare som undervisar eleven och vid behov med elevvårdspersonalen. I övergångsskedena ansvarar läraren i den förberedande undervisningen för att informationen överförs till elevens nya lärare.

En elev kan inom den grundläggande utbildningen placeras i en lägre årskurs än sin egen åldersklass, om elevens språkkunskaper eller övriga kompetens ännu inte räcker till för studier enligt läroplanen för den egna åldersklassen. Man kan överväga att sänka placeringen med exempelvis två årskurser, om det stöder elevens lärande och övergripande välbefinnande. I en sådan situation fattar områdesrektorn ett administrativt beslut utgående från vårdnadshavarens ansökan. Beslutet ska baseras på elevens individuella situation och innehålla tydliga pedagogiska motiveringar.

6.5 Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt

Den som deltar i utbildning har rätt till en trygg studiemiljö, arbetsro och ostörda studier. Skolan kan påverka arbetsron på många sätt, främst genom lärarens handledning och respons, samarbete, gemensamt ansvar och omsorg. Genom att utveckla pedagogiska lösningar och bygga upp en atmosfär som präglas av förtroende och omsorg skapas förutsättningar för en bra arbetsro. För att trygga arbetsron och ta itu med olämpligt uppförande har utbildningsanordnaren också rätt att använda fostrande samtal och olika disciplinära åtgärder.

Om förfaringssätten vid fostrande samtal och disciplinära åtgärder regleras i lagen om grundläggande utbildning. Fostrande samtal används som första åtgärd för att ta itu med en elevs olämpliga uppförande. Syftet med samtalet är att tillsammans med eleven specificera den gärning eller försummelse som föranlett åtgärden, höra eleven, utreda orsakerna till och konsekvenserna av uppförandet i mera omfattande utsträckning samt fundera över hur situationen kan förbättras. Avsikten med åtgärden är att komma fram till hur elevens uppförande i skolan och elevens välbefinnande kan förbättras. Utbildningsanordnaren beslutar i hursådan fall fostrande samtal används.

Disciplinära åtgärder är enligt lagen om grundläggande utbildning kvarsittning, skriftlig varning och avstängning för viss tid. En elev som stör undervisningen kan uppmanas att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges, eller en skoltillställning. En elev kan dessutom förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om eleven uppför sig våldsamt eller hotfullt och hotar säkerheten för en annan elev eller person eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande beteende. Eleven kan förvägras rätt att delta i undervisningen även för följande arbetsdag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera elevens återgång till undervisningen och erbjuda eleven elevvårdstjänster samt stödja en trygg återgång till undervisningen. Eleven kan förvägras rätt att delta i undervisningen även för följande arbetsdag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera elevens återgång till undervisningen och erbjuda eleven elevvårdstjänster samt stödja en trygg återgång till undervisningen.

Lagen om grundläggande utbildning förpliktar utbildningsanordnaren att i samband med läroplanen utarbeta en plan och anvisningar om användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt. Syftet med planen är att se till att förfaringssätten är lagenliga och enhetliga och att eleverna behandlas jämlikt. Planen bidrar också till att skolans ordningsregler följs.

Utbildningsanordnaren ska se till att varje skola har en plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder. Den skolvisa planen kan utarbetas separat eller inkluderas i den eventuella skolvisa läroplanen. Planen kan utarbetas gemensamt för alla utbildningsanordnarens skolor eller så att planens struktur och de centrala gemensamma riktlinjerna ingår i den lokala läroplanen och planen sedan preciseras skolvis.

Vid utarbetandet av planen är det viktigt att notera att endast disciplinära åtgärder som nämns i lagen får användas och att man vid användningen av disciplinära åtgärder ska iaktta de allmänna rättsskyddsprinciperna inom förvaltningen. Användningen av åtgärder ska grunda sig på sakliga, allmänt godtagbara och objektiva skäl. Konsekvenserna av likartade gärningar ska vara de samma, oberoende av gärningsman, dock så att upprepade gärningar kan anses som en försvårande omständighet. De disciplinära konsekvenserna ska stå i proportion till gärningen. Också elevens ålder och utvecklingsstadium ska beaktas. Disciplinära åtgärder får inte användas på ett sätt som kränker eller förolämpar eleven.

Utbildningsanordnaren beslutar om vilka parter som ska delta i utarbetandet och beredningen av planen. Eleverna ska enligt lagen ges möjlighet att delta i beredningen av planen. Samarbete med vårdnadshavarna och företrädare för bland annat social- och hälsovården stödjer genomförandet av planen. Personalen och elevkåren ska höras innan planen godkänns eller uppdateras.

Skolans lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i lärmiljön eller under skolvägen och som kommit till hens kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den elev som misstänks för detta och för den elev som utsatts för detta.

 Utbildningsanordnaren har utarbetat en plan för att trygga arbetsron och ingripa vid osakligt beteende. I den förberedande undervisningen för den grundläggande utbildningen iakttas denna gemensamma plan, som är en del av läroplanen för den grundläggande utbildningen och läroplanen för förskoleundervisningen (se kapitel 5.3 i lokala läroplanen för grundläggande utbildning).

7 Elevbedömning

I den lokala läroplanen bestäms om bedömningen av elever som deltar i den förberedande undervisningen och om det intyg de får. Bedömningen ska vara vägledande, sporrande och mångsidig. Elevens förutsättningar för självvärdering ska utvecklas. Under den förberedande undervisningen ska eleven och hens vårdnadshavare få information om elevens framsteg i studierna.

Bedömningen görs i samråd mellan alla lärare som undervisar eleven. Bedömningen bygger på mångsidig observation och prov på kunskaper som samlats in med hjälp av olika metoder under den förberedande undervisningen och när den förberedande undervisningen avslutats. I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen används inte sifferbedömning.



Bedömningen är regelbunden och dess syfte är att ge eleven en bild av sina framsteg och hur färdigheterna har utvecklats. Eleven handleds också till att utvärdera sig själv. Under den förberedande undervisningen får eleven en realistisk bild av kraven i den grundläggande utbildningen och hen lär sig att ställa sina egna färdigheter i relation till dessa krav. Vårdnadshavarna informeras om bedömningspraxis, till exempel under föräldraträffar.

Lärarna som undervisar eleven samarbetar kring bedömningen utgående från kontinuerlig observation och elevens prestationer.

8 Intyg

Som avslutning på den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen får eleven ett intyg över deltagande i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. I intyget antecknas undervisningens omfattning, vilka läroämnen som studerats, deras omfattning och undervisningens innehåll.



Mellanbetyg

Vid terminens slut ges eleven ett mellanbetyg, om det anses ändamålsenligt. Mellanbetyg kan ges till elever i årskurs 5–9 inom den förberedande undervisningen vid terminens slut eller till elever i årskurs 1–9 inom den förberedande undervisningen i samband med läsårsbedömningen, om eleven fortsätter i den förberedande undervisningen följande läsår. Mellanbedömningen är verbal, utvecklar elevens förutsättningar för självbedömning och är enhetlig med den verbala bedömningen inom den grundläggande utbildningen. Syftet med mellanbetyget är att ge information om elevens framsteg och att förbereda eleven för bedömningen som sker i slutskedet av den förberedande undervisningen.

I mellanbetyget bedöms

- framsteg i studierna i svenska
- framsteg i läroämnen som läraren anser möjliga att bedöma

I mellanbetyget ingår ett verbalt omdöme om elevens studier och framsteg som lärarna har utarbetat tillsammans.

Intyg över deltagande

När den förberedande undervisningen avslutas ges eleven ett intyg över deltagande. I intyget beskrivs elevens framsteg verbalt. Läroämnena bedöms verbalt enligt skalan: målen har inte uppnåtts – målen har uppnåtts delvis – målen har uppnåtts ganska väl – målen har uppnåtts väl – målen har uppnåtts berömligt.

I intyget antecknas:

- start- och slutdatum för elevens förberedande undervisning
- den förberedande undervisningens omfattning
- läroämnena som eleven studerat, deras omfattning och undervisningens innehåll samt enligt vilka lärokursen eleven huvudsakligen har studerat

I fältet för "lärokurs" tillägger man "i tillämpliga delar" för att skilja prestationer som inte följer den grundläggande utbildningens lärokurs. Endast läroämnena som bedöms i motsvarande årskurs i den grundläggande utbildningen bedöms. Alla elever i den förberedande undervisningen bedöms i läroämnet svenska som andra språk och litteratur. I intyget antecknas dessutom vilka läroämnena eleven har studerat integrerat i den grundläggande utbildningen.

I intyget över deltagande antecknas även om eleven under den förberedande undervisningen har avlagt lärokurs enligt den grundläggande utbildningens läroplan. Exempel: Eleven har genom en särskild examen avlagt studierna i huslig ekonomi för årskurs 7 inom den grundläggande utbildningen och fått ett separat intyg över detta.

9 Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen

Studieprogrammet för en elev i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan innehålla studier i olika läroämnena enligt lärokursen för den grundläggande utbildningen. Eleven kan under den förberedande undervisningen avlägga en lärokurs i ett läroämne för en årskurs eller hela lärokursen i ett läroämne, genom att delta i en särskild examen enligt lagen om grundläggande utbildning.

Den som deltar i en särskild examen ska visa att hans kunskaper och färdigheter i de olika läroämnena motsvarar de kunskaper och färdigheter som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs. Elevens kunskaper bedöms i förhållande till de mål för de olika läroämnena som definieras i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som preciseras i den lokala läroplanen.

Bestämmelserna om de betyg som används i särskild examen ingår i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

 Eleven kan under den förberedande undervisningen avlägga den grundläggande utbildningens läroämnena genom en särskild examen, om det är förenligt med elevens bästa. Prestationerna görs i elevens egen skola.



Det kan vara nödvändigt att avlägga en särskild examen om eleven studerar läroämnen enligt årskurs 7 eller 8 lärokurser, i vilka den gemensamma undervisningen upphör. Läroämnen som eleven avlagt bedöms i ett intyg över särskild examen.

Det kan vara fråga om ett intyg över:

- fullgjord lärokurs i ett läroämne i den grundläggande utbildningen
- delvis fullgjord lärokurs i den grundläggande utbildningen
- fullgjord lärokurs för den grundläggande utbildningen.

10 Bilaga 1, Nivåskala för språkkunskaper

NIVÅSKALAN FÖR SPRÅKKUNSKAPER

Nivåskalan är en i Finland utarbetad tillämpning av de skalor som ingår i den allmänneuropeiska referensramen för undervisning, inlärnin g och bedömning av språk som utvecklats av Europarådet.

A1.1 De första grunderna i språket

Hörförståelse:

- Förstår ett mycket begränsat antal av de allra vanligaste orden och fraserna (hälsningar, namn, tal, uppmaningar) i vardagliga sammanhang.
- Förstår trots ansträngning inte mer än det allra mest elementära språkstoffet.
- Behöver väldigt mycket hjälp: upprepning, gester, översättning.

Tal:

- Kan med korta satser svara på enkla frågor som gäller en själv. Kommunikationen är beroende av samtalspartnern och talaren måste kanske tillgripa sitt modersmål eller gester.
- Det kan finnas många långa pauser, upprepningar och avbrott i talet.
- Uttalet kan orsaka stora förståelseproblem
- Behärskar ett mycket begränsat ordförråd och några inlärd a standarduttryck
- Talaren är oförmögen att uttrycka sig fritt och ledigt, men de få klichéartade uttryck han eller hon behärskar, kan vara ganska felfria.

Läsförståelse:

- Känner till skriftsystemet men förstår mycket lite av texten
- Känner igen ett litet antal bekanta ord och korta fraser och kan förknippa dem med bilder.
- Förmågan att förstå obekanta ord ens i mycket förutsebara sammanhang är ytterst begränsad.

Skrivning:

- Kan delge sina omedelbara behov i mycket korta ordalag.
- Kan skriva språkets bokstäver och siffror med bokstäver, anteckna sina personuppgifter och skriva vissa bekanta ord och fraser.
- Behärskar ett antal enskilda ord och uttryck.
- Är inte förmögen att uttrycka sig fritt men kan skriva vissa ord och uttryck rätt.

A1.2 Elementär språkfärdighet stadd i utveckling

Hörförståelse:

- Förstår ett begränsat antal ord, korta satser, frågor och uppmaningar som gäller personliga angelägenheter eller den aktuella situationen.
- Måste anstränga sig för att förstå till och med enkla yttranden som inte tydligt anknyter till situationen.
- Behöver mycket hjälp: långsammare tal, upprepning, gester och översättning.

Tal:

- Kan i någon mån uppge vissa omedelbara behov och fråga och svara i dialoger som handlar om grundläggande personuppgifter. Behöver ofta hjälp av sin samtalspartner.
- Pauser och andra avbrott förekommer i talet.
- Uttalet kan ofta vålla förståelseproblem.
- Har ett mycket begränsat ordförråd, kan vissa situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken.
- Alla slags fel förekommer i hög grad, också i mycket enkelt fritt tal.

Läsförståelse:

- Förstår namn, skyltar och andra mycket korta och enkla texter som anknyter till omedelbara behov.
- Känner igen enskilda uppgifter i enkel text om det finns möjlighet att vid behov läsa texten på nytt.
- Förmågan att förstå obekanta ord ens i mycket förutsebara sammanhang är begränsad.

Skrivning:

- Kan delge sina omedelbara behov med korta satser.
- Kan skriva ett antal satser och fraser om sig själv och sin närmaste krets (t.ex. svar på frågor eller minneslappar).
- Behärskar vissa grundläggande ord och uttryck och kan skriva mycket enkla huvudsatser.
- Utantill lärda fraser kan vara rätt skrivna men alla slags fel förekommer t.o.m. i synnerligen elementär fri skrivning.

A1.3 Fungerande elementär språkfärdighet

Hörförståelse:

- Förstår enkla yttranden (personliga frågor och all dagliga anvisningar, önskningar och förbud) i rutinmässigt samtal med stöd av sammanhanget
- Kan följa med enkla samtal som anknyter till konkreta situationer eller den egna erfarenheten.
- Förståelsen förutsätter också då det gäller enkla ärenden talat standardspråk som är långsammare än normalt och riktat till lyssnaren.

Tal:

- Kan berätta kort om sig själv och sin närmaste krets. Reder sig i de allra enklaste dialogerna och servicesituationerna.
- Behöver ibland hjälp av samtalspartnern.

- Kan uttrycka sig flytande om det mest bekanta, annars är pauser och avbrott mycket vanliga.
- Uttalet kan ibland orsaka förståelseproblem
- Behärskar ett begränsat antal korta utantill lärda uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer.
- Elementära grammatikaliska fel förekommer i hög grad också i mycket enkelt tal.

Läsförståelse:

- Kan läsa bekanta och en del obekanta ord. Förstår korta meddelanden som handlar om vardag och rutiner eller där det ges enkla instruktioner.
- Kan hitta enskilda behövliga uppgifter i en kort text (postkort, väderrapporter).
- Läser och förstår också ett kort textstycke mycket långsamt.

Skrivning:

- Reder sig i enkla lätt förutsebara skrivuppgifter i de mest bekanta situationerna som anknyter till vardagliga behov och erfarenheter.
- Kan skriva enkla texter (ett enkelt postkort, personuppgifter, enkel diktamen).
- Behärskar de allra vanligaste orden och uttrycken som har att göra med detaljer eller konkreta behov i elevens eget liv.
- Kan skriva några meningar som består av enkla satser.
- Många slags fel förekommer i elementär fri skrivning.

A2.1 Den grundläggande språkfärdighetens begynnelseskede

Hörförståelse:

- Kan förstå enkelt tal eller följa med i en diskussion om ämnen som är direkt viktiga för honom eller henne.
- Förstår det mest centrala innehållet i korta, enkla diskussioner som intresserar (anvisningar, meddelanden) och upptäcker när man på teve övergår från ett ämne till ett annat.
- Förståelse av också ett enkelt budskap förutsätter tydligt standardspråk i normalt tempo, och kräver dessutom ofta upprepning.

Tal:

- Kan med korta satser berätta om sin närmaste krets. Reder sig i enkelt umgänge och i de vanligaste servicesituationerna. Kan inleda och avsluta en kort dialog men sällan själv uppehålla en längre diskussion.
- Vissa bekanta avsnitt är flytande, men det förekommer många klart uppenbara pauser och felaktiga inledningar i talet.
- Uttalet är förståeligt trots att den främmande accenten är mycket uppenbar och trots att det felaktiga uttalet kan vålla enstaka problem med förståelsen.
- Behärskar det lätt förutsebara basordförrådet och många av de viktigaste strukturerna (såsom konjunktioner och tempusformer i förfluten tid).
- Behärskar i fritt tal den allra enklaste grammatiken på elementär nivå, men fortfarande förekommer det många fel även i språkets grundstrukturer.

Läsförståelse:

- Förstår enkla texter som innehåller det allra vanligaste ordförrådet (privata brev, korta nyhetsartiklar, vardagliga bruksanvisningar).
- Förstår huvudtankarna i texter och vissa detaljer i en text på några stycken. Kan lokalisera och jämföra enskilda uppgifter och klarar lätt av enkel slutledning utgående från sammanhanget.
- Läser och förstår också korta textstycken långsamt.

Skrivning:

- Reder sig i skrivuppgifter i de mest rutinmässiga vardagssituationerna.
- Kan skriva korta, enkla meddelanden (personliga brev, lappar) som har att göra med vardagliga behov och enkla, katalogmässiga beskrivningar om mycket bekanta ämnen (verkliga eller fiktiva personer, händelser, egna och familjens planer)
- Behärskar ett konkret ordförråd som anknyter till grundbehov samt grundläggande tempusformer och satser som är samordnade med enkla bindeord (och, men).
- Kan skriva de allra enklaste orden och strukturerna ganska rätt men gör gång på gång fundamentala fel (tempusformer, böjning) och använder många klumpiga uttryck i fri skrivning.

A2.2 Grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling

Hörförståelse:

- Förstår tillräckligt för att kunna tillfredsställa sina konkreta behov. Kan i stora drag följa tydligt tal om fakta.
- Kan i allmänhet känna igen ämnet i en pågående diskussion. Förstår vanlig vokabulär och ett mycket begränsat antal idiom i situationsbundet tal som handlar om bekanta eller allmänt kända ämnen.
- Förståelsen också av enkla budskap förutsätter standardspråk som uttalas långsamt och tydligt och dessutom rätt ofta behöver upprepas.

Tal:

- Kan ge en kort, katalogmässig beskrivning om sin närmaste krets och dess vardag. Kan delta i rutinsamtal om egna angelägenheter eller sådant som är viktigt för en själv. Kan behöva hjälp för att diskutera och måste undvika vissa ämnesområden.
- Talet är tidvis flytande men olika slags avbrott är mycket uppenbara.
- Uttalet är förståeligt trots att den främmande accenten är uppenbar och felaktigt uttal förekommer.
- Behärskar ett vanligt, vardagligt ordförråd och några idiomatiska uttryck ganska bra. Behärskar flera enkla och även några mera krävande strukturer.
- I mera omfattande fritt tal förekommer många fundamentala fel (t.ex. i verbens tempusformer) som tidvis kan göra talet svårförståeligt.

Läsförståelse:

- Förstår huvudtankarna och vissa detaljer i meddelanden på några stycken i alldagliga sammanhang som i viss mån är krävande (reklam, brev, matsedlar, tidtabeller) samt faktatexter (bruksanvisningar, smånotiser).

- Kan skaffa ny lätt förutsebar information om bekanta ämnen i välstrukturerade texter på några stycken. Kan utgående från formen och kontexten sluta sig till betydelsen av obekanta ord.
 - Upprepad läsning och hjälpmedel är ofta nödvändiga för förståelsen av ett textstycke.
- Skrivning:
- Reder sig i skrivuppgifter i rutinmässiga vardagssituationer.
 - Kan skriva en mycket kort, enkel beskrivning av händelser, tidigare aktiviteter och personliga erfarenheter eller om alldagliga ting i sin livsmiljö (korta brev, minneslappar, ansökningar, telefonmeddelanden).
 - Behärskar det grundläggande alldagliga ordförrådet, strukturerna och de vanligaste sätten att binda ihop ord och satser.
 - Skriver enkla ord och strukturer rätt men gör fel i ovanligare strukturer och former och använder klumpiga uttryck.